

Розділ 1.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Катерина Бондарчук

ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСУ TOONYTOOL ДЛЯ РОЗРОБКИ МУЛЬТИМЕДІЙНОГО КОНТЕНТУ НА УРОКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Важливою проблемою сьогодення, яка впливає із сучасних умов освітнього процесу й особливостей сприймання інформації учнями нового покоління, для педагогів є пошук та використання зручних сервісів, що дозволять урізноманітнити подачу навчального матеріалу й сприятимуть його ефективному запам'ятовуванню. Зважаючи на це в методичній літературі з'являється дедалі більше праць, які присвячені опису ресурсів, де можна розробляти цікавий контент для школярів, який можна використовувати для впровадження нових методів інтерактивного та дистанційного навчання. Це питання розкривається у працях О. Горошкіної, А. Олійник, Ю. Романенко, Н. Солодюк та ін.

Із переходом українських закладів освіти на дистанційну форму навчання педагоги відкривають для себе дедалі більше зручних онлайн-ресурсів, можливості яких не досліджено в методичних працях. Це й зумовило **актуальність теми** цієї статті. Одним з таких сервісів, якому приділено, на нашу думку, недостатньо уваги, є ToonyTool.

Метою нашого дослідження є опис та аналіз можливостей використання ToonyTool для розробки мультимедійного контенту для уроків української мови у старшій ланці, зокрема у 10 класі.

У тлумачному словнику подано таке трактування поняття «мультимедіа» – це «органічне поєднання за допомогою комп'ютера аудіо-, відео-, текстової і

графічної інформації, якою можна маніпулювати, створюючи на її основі новий інтелектуальний продукт» [3]. Отже, мультимедійний контент – це матеріали, які поєднують у собі кілька способів подачі інформації.

Початковою метою створення ToonyTool було саме надання більших можливостей для безкоштовного створення таких матеріалів, а саме коміксів, мультфільмів та мемів. Згодом його можливості розширилися такими функціями, як фоторедактор, створення діаграм, розробка плакатів та колажів, створення хмар тегів, карт знань та конвертування документів у потрібні формати тощо.

Більшість контенту, який пропонується створювати на цьому ресурсі, містить синтез графічної та візуальної інформації. Таке поєднання найкраще сприймається сучасною молоддю через те, що багато свого часу вони проводять за переглядом стрічки новин у мережі Інтернет, й найкраще запам'ятовують ті факти, які містять ілюстрації або цікаве оформлення, що привертає увагу. Саме такі матеріали вважаємо доцільними для використання на уроках української мови в 10 класі, зокрема під час вивчення тем із морфології.

У своїх методичних працях А. Олійник зазначає, що вивчення морфології в старшій школі має логічну структуру, основу якої складає повторення вивченого й поглиблення знань про морфологічні ознаки та синтаксичну роль усіх частин мови. Це потребує застосування навчальних матеріалів, «які здатні активізувати пізнавальну діяльність учнів, сприяють в них формуванню лінгвокреативності» [1, с. 97].

Погоджуючись із думкою науковця, пропонуємо проаналізувати матеріали, розробка яких можлива за допомогою ToonyTool, що їх доречно використовувати під час проведення уроків, присвячених вивченню числівника. Зокрема на занятті із повторення правил відмінювання числівників варто показати фотоколаж, на якому було б розміщено таблиці з прикладами всіх типів відмінювання. Оскільки це 8 різних типів, то компоновання їх в один документ допоможе учням швидше знаходити потрібну інформацію, адже вона

буде доступна без використання підручника, та запам'ятати її, тому що такий матеріал легко зберегти для користування у будь-якому зручному форматі.

Школярі й самі можуть створювати такі колажі з будь-якої вивченої теми, ознайомившись з можливостями ресурсу, наприклад, колажі з інформацією про визначення дієвідміни, особливості творення дієприкметників тощо.

Великої популярності сьогодні набуває використання QR-кодів, як засобу донесення інформації до учнів. Їх ми помічаємо в підручниках, створених за модельними програмами Нової української школи, у рекомендаціях та методичних посібниках вчителів.

Такий спосіб кодування інформації цікавий та зручний у використанні, тому що за допомогою одного коду можна передати великий обсяг матеріалу. Використовуючи *QrTool* можна створити QR-код для тексту, наприклад, важливого правила; покликання на будь-який ресурс (навчальне відео, презентацію, інтерактивний аркуш завдань); зображення (таблицю, схему, ілюстрацію). У запропонованому QR-коді (рис. 1) зашифрований доступ до карти знань, де систематизовано інформацію про числівник як частину мови, яка вивчається в шкільному курсі.

Рис. 1. QR-код

Її можна використовувати як на першому уроці, що присвячений вивченню цієї частини мови для актуалізації знань учнів, так і на підсумковому занятті з теми для їх узагальнення та підготовки до контрольної роботи.

Новим у шкільній практиці й цікавим у використанні є формат фейкового листування в соціальних мережах. Він допоможе привернути увагу учнів на етапі їхньої мотивації до подальшого засвоєння матеріалу або ж сприятиме закріпленню знань (рис. 2).

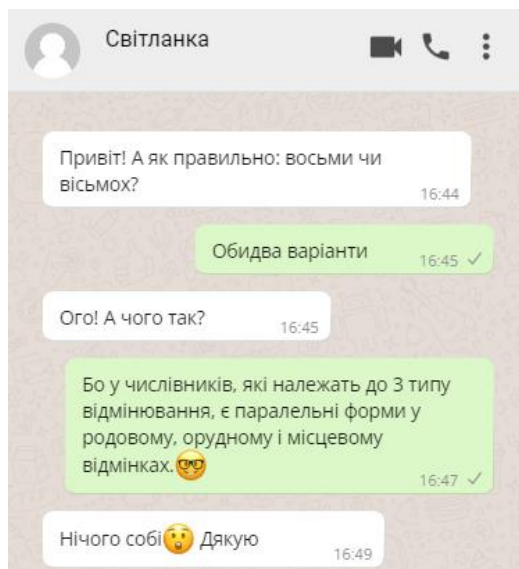

Рис. 2. Приклад несправжнього листування

Через те, що молодь більшість свого спілкування переносить у соціальні мережі, такий формат для них буде актуальним. До повідомлення можна додавати тексти, емодзі, зображення, а також змінювати фон залежно від вибору соціальної мережі, створювати груповий чат.

Приклади несправжнього листування можна використовувати не лише як спосіб подачі інформації, на яку слід звернути увагу, а й як завдання спрямоване на редагування тексту. Такий формат звичної вправи допоможе продемонструвати учням, де застосовуються отримані знання в реальних ситуаціях.

Цей же формат буде цікавим варіантом презентації створеного на уроках розвитку зв'язного мовлення діалогу або полілогу, тому що він дозволить показати школярам свої навички у звичному для них середовищі, завдяки чому створені діалоги, не залежно від теми, позбудуться штучності, й це допоможе вчителю перевірити роботи за короткий проміжок часу.

Ще одним цікавим способом подачі завдань, на нашу думку, є використання карти. Вправу з умовною картою Вінниці пропонуємо до виконання учням під час вивчення теми «Написання числівників та слів, що утворилися від числівників» (рис. 3).

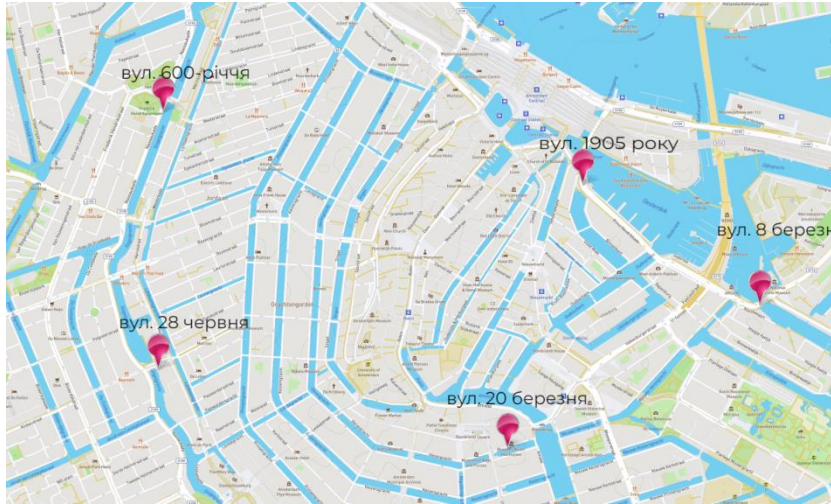

Рис. 3. Карта Вінниці

На карті нанесено позначки уявного розташування 5 вулиць міста, що містять у своїй назві числівник. Ці числівники пропонуємо записати десятикласникам словами, пояснивши правила написання кожного з них. Формат цього завдання занурить учнів у ще одну ситуацію з життя, де використовуються знання правил української мови.

Під час повторення теми «Узгодження числівників із іменниками», на нашу думку, доцільно використати хмару тегів, де були б подані приклади словосполучень до всіх правил. Тоді школярі не лише матимуть більше прикладів застосування норм у спілкуванні, а й сформують у підсвідомості візуальний образ, який асоціюватиметься із цією темою. Отже, вірогідність того, що ця інформація збережеться в пам'яті учнів, буде більшою.

Створення хмар буде також хорошим варіантом самостійної або групової роботи для школярів, адже таким способом можна зашифрувати будь-який текст. Крім того ресурс дозволяє оформити хмару, враховуючи смаки кожного: обрати форму з-поміж 40 варіантів, підібрати кольори для неї, фон та слова, вибрати розмір та тип шрифту, відсоток наповненості полотна словами та

напрямок їхнього розташування. Це дозволить учням не лише показати свої знання з теми, а й проявити свою творчість та індивідуальність.

Отже, можливості ресурсу ToonyTool дозволяють створювати велику кількість дидактичних матеріалів, які доцільно використовувати на уроках української мови, тому що вони враховують особливості сприймання інформації школярами, зручні у використанні під час дистанційного навчання, дозволяють урізноманітнити форми самостійної та групової роботи на занятті, демонструють шляхи використання теоретичних знань у житті.

Література

1. Олійник А. Використання інтерактивних методів у процесі навчання морфології української мови на профільному рівні в 10 класах закладів загальної середньої освіти. *Вісник ЛНУ ім. Т. Шевченка*. № 3 (137). 2018. С. 94–101.

2. Олійник А. Самостійна робота на уроках вивчення морфології української мови в старших класах закладів загальної середньої освіти (профільний рівень). *Педагогічні науки*. Вип. 138. 2018. С. 154–160.

3. Словник української мови. Мультимедіа. URL: <https://slovyk.ua/index.php?swrd=мультимедіа>

Бондарчук Катерина – здобувач ступеня вищої освіти магістра факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Наукові інтереси: використання мультимедіа на уроках української мови.

Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент Родюк Н. Ю.